

Kuş Uçtu Şiir Kaldı

Gökhan AKÇİÇEK*

Çocuk Gülümsemesi: Dünyanın Oyuncağı

Bir çocuk gülümser, ağırlıklarından kurtulur dünya. Arınır kirli köşeleri yeryüzünün. Alfabenin tüm harfleri üstü açık sevinçlere bürünür. Şiirle döner hayatın rüzgârgülü.

Onları gülümsetecek bahaneler bulmalıyız, hatta huy edinmeliyiz, usanmadan tekrarlamalıyız bunu. Şiire ve çocuğa giden bütün yolların çerini çöpünü özenle ayıklamalıyız. Neden mi? Gökyüzünün berraklığı, rüzgârın uğultusu ve suların ahengi biraz da buna bağlı.

Hayatın Şiiri: Merhamet

Rüzgârın şemsiyesi, yağmurun elleri ve denizin pabuçları varsa şiirin de konukları var! Her boydan, her yaştan binlerce çocuk! Elma şekerindeki diş izi gibi hayatı ballandıran sesleri var. Kuşun dalına konması gibi, usulca şiirin koynuna giriyorlar. Aceleleri yok, içten pazarlıklı halleri de. Hayata açılan merhamet isimli sokağın çocukları onlar. Sözlere gül uğultusu, sevinçleri kuş uykusu hepsinin.

Şiiri var dünyanın, şiiri var çocukların...

Rengimi Şiirden Aldım

Varsayalım öyle oldu. Yağmurlar dindi, rüzgârlar sustu, çocuklar uykusundan uyanı, yeni bir güne hazırlandı dünya. Bu arada annem saçlarını taradı, babam yine erkenden hayatın yolunu tuttu, bir kedi sokağın ucundaki gün ışığına verdi sırtını ve ben o sıra şiirden ve yaşamdan aldım rengimi. Olamaz mı? Bal gibi olur! Sözcükler, üşüyen kuşlar gibi birbirlerine sokuluyorlar ya ve göğün mavisini nasıl gelip konuyorsa küçük bir kızın eteklerine, şiir de bazen rengini insanlara ödünç veriyor. Şiiri hayatlarına yakıştıramayanlar, ne çok şey kaybetmişlerdir aslında; farkında bile değildiler yaşamın onları paçavraya çevirdiğinin.

Şiirin varsa, umudun da vardır mutlaka!

Türkçenin Avare Kuşu

Her rüzgâr, sözcüklerimizden saçlarını tarasa da inatçı yağmurlar onları bulup yine dağıtıyor. Bayram sabahları taranmış saçlarla yeryüzüne çıkan onca çocuğun, sırf bu nedenle yağmurlara, karşılıksız gülücükler ikram ettikleri de olmuyor değil. Olsun diyor, yeryüzü anneleri; biz, hem yağmurları emziririz, hem de kuşları...

* Şair, çocuk kitabı yazarı.

Türkçenin şiir kuşu gelip konuyor omzumıza. Ormanın en uzak ağacının karanlığa en yakın dalı hissediyor bunu ve susuyor. Nasılsa dönecektir o kuş dalına. Şiirin evine dönmesi gibi... Çocuğun ismini bilmesi gibi...

Türkçenin Kuş Toplantısı

Bir çocuk elinde simit, ufalayıp kuşlara atıyor; birazdan onlarca kuş birikiyor az ötede. Çocuk sevinçle ellerini çırpıyor ve bağırıyor: “Yaşasın kuş toplantısı”. Şiirin aslında çocuk dili olduğunu bir kez daha yineliyor. Şiir biraz da her şeye rağmen insan olma sanatına açılan ilk kapı gibi. Sözcükler tutup elimizden içeriye buyur ediyorlar bizi. Dilimize Türkçenin yumuşak sözcüklerini yayıyorlar âdeta.

Çocuklara gitmeyi yerinde buldum daima. Büyüklerden, “büyüklüklerden” sıkıldığımda hep onların yanına attım kendimi. Büyükler ile, büyümüşler ile paylaşacağım fazla bir şey kalmamış sanki. Birinin şöyle dediğini duydum “Gülümsüyor ya, bu adam mutlaka iyi biridir!”

Çabucak hayata karışmalıyım, yoksa kuş toplantısında yok yazılacağım...

Döndüğümüz Ayna

Şiiri unutmamanın bahanesi olmamalı. İçimize kıvrılan yolların adresini iyi ezberlemeliyiz. Etrafımızda biriken onca nesnenin varlığı bize yaşadığımızı hatırlatıyorsa ne acı! Kanatarak, inciterek buradayız demenin neresi masum? Özendiğimiz ne varsa şiirin yanında hep sönük kalacaklar; bunu bilmek, buna inanmak avuntumun tek ve en yalın gerçeği. Çocukların ekseninde dönen bir dünya daha mı yaşanılabilir olur? Dileğim, şiirin çocuklara yeni ve anlamlı pencereler açması...

Dünyanın Ucundaki Harf

Çocuk ve şiir; yaşama akort veren esintiler desek daha yerinde olur galiba. Şiiri kitaplara hapsedmek ne kadar acı. Okunmamış şiirlerin yalnızlığını yaşantımdan biliyorum. Rüzgârın taşıdığı ürperti gibi, onca kişinin içinde bazen gelip sizi buluyorlar. Şiirleri de havalandırmak lazım. Uçurtmalar gibi, yün yataklar gibi... Güneşi özleyen odalar gibi...

Masum Harfler Korosu

Şair için, şiire giden yolu aramanın masumiyeti ne kadar da önemli, bir bilerseniz. Sözüm ona bazıları şiirin gereksizliğine inanırken, ben çocuklara gidiyordum, soluksuz ve duraksız bir yolculuktu bu kuşkusuz. Çocuğa, çocukluğa şiir ulaştırmak gerekiyordu çünkü. Oturduğumuz yerden bunu başarmanın olanağı da yoktu. Şiiri var olanların, onu dağıtması da gerekmez mi? O yüzden yolum ve yolculuğum hep çocuklara olacak. Bizi küçük ve değersiz gören bazı büyükleri selamlamadan geçip gideceğim, uzaklara, ama çocukların yüreğine yakın bir yere... Kesinlikle masumiyetin ve merhametin ta kalbine...

Hayat İçini Şiire Döker

Hayat içini şiire döker. Yorulunca yapar bunu, bunalınca; her şey tekdüze ve anlamsızca sürdüğünde, şiir devreye girer. Sözcüklerin vakti, şiirin nabzının attığı andır. Hayat, şiirinin elinden alınmasına asla tahammül edemez. Yeni ve soluğu uzun günleri getirir önümüze koyar.

Şiir, bir çocuğun en masum hâllerini görünür ve hissedilir kılar. Siz şiir neden gecikti diye telaşa düştüğünüzde, bakmışsınız ki sevinci boyunu aşmış bir çocuk yanı başınızda belirivermiş. Şiir bu, şakaya gelmez...

Şiire Benzese Sesim

Şiire benzese sesim. Hayatın gürültüsü içinde dönüp duran seslerin anlamını yoklamaya vaktimiz olmalı. Yoksa her şey sıradanlaşır, tekdüze hâle gelir. Gürültünün içinde sessizliği özlemenin bir farkı vardır mutlaka. O değişikliğin ayırıcısına varmamız, şiirin sesine kulak vermemizle mümkündür ancak. Şiire giden bütün yollar insan kalbinden geçiyor çünkü. Şiir, insanla tekabül ediyor, şiir lisanla yaşıyor, soluk alıyor. Şiirin harflerden örülü bir yolculuğu var. Şiir insanla var!

Acelesi Yok Hasretin

Acelesi yok hasretin, bir çocuğun okula başlamasını bekler. Bir düğmenin kolayca iliklenmesini boşluğa... Durup dururken, ansızın gök gürültüsünden ilk korktuğunuz günü hatırlatır size. Can havliyle nasıl sarıldığınızı annenizin ellerine... Bir çiçeğe isim verdiğiniz o nisan akşamını hatırlatır. Bulutlar çekildikten sonra ortaya çıkan gökkuşakğını. İlk gittiğiniz sinema filminin biletini buldurur size, artık giyemediğiniz o yeşil paltonun cebinde. Acelesi yok hasretin, nasıl sığıdığını hatırlatır çocukluğunuzun, küçük bir beyaz mendile.

İlkbahar Sevinci

Şaşırsa, bir gün ilkbahar beni çocuğu zannetse, nasıl davranırdı bana acaba? Uyumam için susturur muydu rüzgârları? Susadığımı zannedip tutup nehirleri elinden getirir miydi sokağımıza? Üzülmeiyim diye mahur bir göz aydınlığı katar mıydı bütün şarkılara. İlkbahar, çocuğu zannetse beni, yeniden öğretir miydi acaba, kusurlu saksılara gülümsemeyi...

İsimsiz Sokak

Bu sokak sana açılır çocuk! Hayallerine kıvrılan yolun başında şiir isimli bir gölge-lik var, biraz dinlen orada. İstersen parke taşlarının arasına sızan güneş ışığına tutunup öyle varabilirsin merhametin unutulmuş adresine. Seni bekleyen öyle çok öykü var ki, şaşırp kalırsın. Hatta başıboş rüzgârın sokak lambasına emanet ettiği ve ilk harfi isminden sonra gelen o şarkıyı duyduğunda şaşırdığın gibi. Kararsız kalırsan eğer, harfleri takip et hep. Kalbine sorduğun tüm soruların yanıtlarını ilk günden beri biriktiriyor şiirin hatıra defteri. Bu sokak sana açılır çocuk. Dikkat et rüzgâr dağıtmasını harflerini...

Kardan Kızın Rüyası

Kardan adam havuç sever, kaşkolü renkli olsun ister, aynı hizaya dizilsin diye düğmeleri çırpınır. Süpürgesi diğerlerinden uzun olsun ister. İsmi duyunca kediler saklansın, fareler kaçsın ister. Kartopu oynayan çocukların arasına o da karışmayı diler. Hatta beni görmesinler diye ıhlamur ağacının ardına saklanmaya çalışır bazen. Ama kardan kız öyle mi! O fotoğraf çekirmek ister kuşlarla sadece. Rüyasında annesini görmeyi arzular. Bazen şiirler yazar ülkesine. Bir de kömür değmesin ister kalbine...

Uslu Çiçek

Kaplumbağanın okula gitmesi şiirdir, radyo dinlemesi masal! Tavşanın yağmura adını yazması şiirdir, atmış iki yıl yaşaması masal! Zebranın pijamayla dolaşması şiirdir, ütülü pantolon ile gezmesi masal! Leyleğin gömleğini ters giymesi şiirdir, pul biriktirmesi masal! Karganın banyo yaparken gözüne sabun kaçması şiirdir, ayakkabılarını birbirine bağlaması masal! Serçenin dondurma sevmesi şiirdir, berberden korkması masal! Saksı-

nın çiçeğine günaydın demesi şiiirdir, uyuması masal! Bez bebeğin saçlarını örmesi şiiirdir, evden kaçması masal!

Unutulan Mektup

Ressamlar onca rengin arasında nasıl bir desen arıyorlar acaba? Şairleri sözcüklerin peşine düşüren sebebi bilen var mı? Kemanına her dokunduğunda bir bestekârın, kalbinin titremesi nedendir ki? Çocukluklarında duyamadıkları bir aferin olmasın! İsteyip de alamadıkların o oyuncak arabanın özlemi mi dersiniz. Başlarını okşayan o güngörmüş ellerin gittikçe azalmasına duydukları öfke mi sizce. Oysa siyah okul önlüğünün ceplerinde serçe parmakları ancak ısınırdı hepsinin. Onlara yazılı bir mektup vardı hâlbuki postacının çantasında unuttuğu. Ve duruyor hala duvarlarında isimleri, sıvası dökülen evlerin.

Eksik Öpücük

Aşılarım tamamsa öpücüklerimi de tamamla anne.

Eksik öpücüğüm hiç kalmasın. Önce kuşlar hisseder bunu, yapraklar, ağaçlar... Sonra rüzgâr alır bu haberi tüm dünyaya duyurur. Çünkü her çocuk alfabedeki harfler kadar sevimli ve öpülmeli. Yoksa dağda gezen geyiğin ayağı incinir.

Karıncalar su içerken tókezler. Ormanın yolunu şaşırır hüzünlü bir sincap, tutar sahlara kadar ağlar.

Bir şiir musikisinden uzağa düşer sonra.

Öyle Bakma Çocuk

Öyle bakma çocuk, hayat darılır sana. Neyi çok seviyorsan apaçık saklar senden. Avunman için, bazen, serçe parmağından inen rüzgâr, kırlara götürür seni. Ara sıra sokakların telaşı bundandır. Sen kendini bir rüyada sanır, çok da korkmazsın belki. Annenin yakana iliştiirdiği nazar boncuğunu anımsarsın sonra. Babanın, reçelli parmağını defalarca öptüğünü... Küsmek istersin ama saksılarda büyüyen bir yaseminin kokusu vazgeçirir seni. Haklısın, çünkü sen büyüdükçe hayatın da büyüyeceği anlatılmıştı sana. Olsun, en azından inanacağın önermelerin var; kendini sakladığın mahubiyetlerin, ırmağın sesine emanet ettiğin hayallerin var. Ne olur öyle bakma çocuk; yoksa kapısını mevsimlere kapatır rüzgâr...

Kuş Uçtu Şiir Kaldı

Kuş uçtu şiir kaldı, neden mi? Sözcüklerin nefesi dünyayı tutuyor da ondan. Çünkü dünya merhametle dönüyor; şiir, sözcüklerin fısıltısı ile... Kuş kanadı şiir olsa, mutlaka gelip çocukların gülücüklerine konardı. Bu nedenle şiire giden bütün yollar insana da çıkıyor bir bakıma. Hayatla bizi barıştıran, şiirden başka nedir ki! Söze duran ve hayata yürüyen her ayrıntının zamansız da olsa çıkıp gelmesine ve davetsiz bir misafir gibi bizi bulmasına da şaşırılmak lazım... Huyudur şiirin, insan kalbini yoklaması, yaşama bir çocuğun sesiyle sızması... Bizden önce kalkan her kuşun iyilikle uçuşması bundandır aslında. Bundandır, alfabenin sessizliği, yağmurun yüzümüzü yıkaması bundandır...

Şiir, Hayattan Alacaklı

Şiirsiz kalınca, bazen, sesini ormanda unutan sincaplar gibi şaşırıp kalıyor insan. Çocuğun rüyasını gecede unutması gibi... Avuçlarımızın dikenini hatırlaması gibi... Sesi-ne gül sarıp çocuğunu uyutan nasipsiz anneler gibi. Hayatın ortasında kalakalıyor insan. Eğilip bakacak bir dost yüzü arıyor daha çok. Karıncanın önüne çıkan yağmur damlasına

hayret ettiği gibi, insan da sözcüklere hayret ediyor kimi kez. Yokuşu düzleştiren, zoru kolaylaştıran ve fırtınayı dindiren sözcüklere... Suları tanıdık kılan sözcüklere...

Belki De Yağmur Yağacak

Durduk yerde bir çocuğun hüzünlenmesi neye işaretir acaba? Bir kuşun istemeden de olsa rüzgârını geçmesi... Hele alfabedeki harflerin bazen yerlerini şaşırması... Size sormadan bir bulutun gelip yüzünüzü gölgelemesi... Sahi yapraklarına değmeden sevebilecek miyiz o küstüm otunu? Böyle zamanlarda şiire ve çocuk seslerine gitmeli insan, yaşamı yeniden kurmanın bir yolu da bu olmalı. Yine de mevsimlere inanıp öyle çıkmalıyız sokağımıza, üstümüz başımız sevmelerden arta kalmış suskunluklarla barışık gezmeli. Çünkü bizi her köşe başında bekleyen hayatın şiiri var; yağmurun, sesini alıp gelmesi gibi...

Çocukluğun Kapısını Aralayan Rüzgâr

Şiirin sesi hayatın sesidir bir bakıma. Kulağımıza ve yüreğimize işleyen o fısıltı, şiirin narin soluğudur kuşkusuz. Biz duymasak dahi, hayat denen bu manzaranın gelip ta kalbine yerleşen o musiki, şiirin, insana olan inancını da pekiştiriyor. Hayatın süren neşesi alfabenin sayfalarından geçiyor çünkü. Bu nedenle, şiirden gelen ve şiire giden bütün çocukları tamahkâr bir mevsimle müjdelemeliyiz. Şiire açık kapılar önermeliyiz onlara.

Şiir, tutunduğumuz dal olmalı çoğu kez...

Yaşama Tutunan Sarmaşık

Şiir, size gelmeden önce kaç kapının önünden geçti, farkında mısınız? Sizi ilk gördüğünde duraksamamış, doğru adrese geldiğinden hiç şüphesi olmamıştı bile. O an yüzünüzü çevirseniz, size doğru eğilen bir sarmaşığın kokusuyla karşılaşmanız dahi mümkündü. O vakit, şiiri ve hayatı doya doya içinize çekebilir, saçlarınızdan usulca inen rüzgârlar, bir çocuğun düşlerine rahatlıkla konuk olabilirdi. Ona rastlayınca yüreğinizin yumuşamasını, göğsünüzün kabarmasını ve ellerinizin karıncalanmasını başka nasıl açıklayabiliriz ki!

Evinizin avlusuna gölgeler düştüğünde, pencere demirine bağlı çamaşır ipinizi de ulaştırmış olurlardı kuşkusuz. Şiir, bekleyenine sükûnetiyle geliyor çünkü. Sizi ilk fark ettiğinde hiç tereddüt etmemesi de bundandır aslında.

Bu nedenle, şiirin sizi bulabileceği yerlerde durun her zaman. Nerede mi? Hayatın tam ortasında...

Şiirin Duyulan Sesi

Toprağa çömelince daha da derinden duyabiliyorum karıncanın türküsünü. Ne kadar çok fırtınanın içinden geçerek geliyor ağrısı yaralı ceylanın. Karanfilden sıyrılan günü andırıyor bu mevsimde gülüşü çocukların. Her düşen gölgede daha da artıyor sessizliği sokakların. Harflerin sırasını şaşırmadan sayabiliyor artık erkenden uyanan yavru kırlangıç. Tabiat ana kime hangi dil gerekliyse özenle öğretiyor. Bu nedenle tekrarlıyor saçaklar yağmurun sesini. Bu nedenle günler ısrarla not ediyor şiirin ezberini.